

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE

Se pot insera în această gazetă toate
anunțurile de orice natură, cu excepția
anunțurilor de necrologii și de
măști de necrologii.

Prețurile inserțiilor, atât în această
gazetă, cât și în celelalte publicații
de la noi, sunt în vigoare.

Prețurile inserțiilor în străinătate
sunt în vigoare.

Prețurile inserțiilor în străinătate
sunt în vigoare.

Răsplata muncii.

(*) Nu de mult, în România s'a înființat medalia *răsplata muncii*. Dacă ar fi și la noi, Românii din țările Coroanei Ungare, această decorație, ori dacă cea din Țeară ar fi să se dea și oamenilor noștri, apoi, fără îndoială, profesorul *Dumitru Comșa* dela Sibiu ar fi vrednic de ea. Atât ca profesor la Seminarul Andreian, cât și ca membru și apoi president al comitetului Reuniunii de agricole române din comitatul Sibiului, dl Comșa și-a petrecut viața într-o muncă folositoare îndeosebi *neamului românesc*.

Când a fost vorba de lupta națională, de asemenea și-a luat parte. Intemeietor al *Tribunei* dela Sibiu, alături de Slavici, de frații Brode, Bechnitz, Barcianu și N. Cristea, a făcut parte din falanga memorandistă și drept jertfă a convingerilor și stăruințelor sale politice, stat-a 14 luni în temnița dela Vaș.

Și d'atunci încocoși, văzutu-l'am însă pretutindeni unde erau în joc bunurile naționale: școala, biserica, întovărășirile economice și de bancă. În sinod și congres, în adunările așezămintelor noastre de tot felul, glasul lui auzit și ascultat a fost.

Cine dintre cărturarilor români, n'a văzut expoziția dela 1903 din Sibiu? Cine nu știe că alături de mult jeltitul Dr. D. Barcianu și de zelosul V. Tordășianu, profesorul Comșa a fost sufletul acelei încercări reușite?!

Toți ne-am închinat muncii acestui bărbat fruntaș, toți l'am laudat.

Cinstea cea mai mare însă și lauda cea mai dreaptă l'a ajuns pe vrednicul nostru prieten zilele trecute, în România, chiar în palatul marelui rege Carol I.

Eată ce scrie adică *«Voința Națională»* dela 15/28 Februarie:

„Dl Profesor D. Comșa din Sibiu, președintele primei societăți de agricultură a Românilor din Transilvania, a întocmit un strălucit album de *cusături și țesături* țărănești. Modelele le-a adunat din toate districtele locuite de Români, mai cu deosebire din regiunile Sibiului. Cele 40 tabele (cartoane) în format folio, lucrate cu deosebit succes în cromo-litografie, conțin 284 broderii și cusături, vechi și noi, adunate din vre-o 100 de comune și sunt precedate de o lungă introducere explicativă, făcută cu multă cunoștință de cauză.

„Această capo-d'operă de artă națională e expusă acum spre vânzare în librăria din Capitală. Harnicul ei autor, dl Comșa, a avut prilejul să se convingă despre meritul lucrării sale. Venind la București, spre a prezenta albumul diferitelor persoane competente, scriitorilor, artiștilor și doamnelor din societatea înaltă, d-sa a primit cele mai frumoase laude și încurajări.

„În 8, 9 și 10 ale lunii curente dl Comșa a fost primit în audiență de M.M. LL. Regele și Regina și de A. S. Principesa Maria, cărora le-a prezentat câte un album: ear M. S. Reginei, deosebit, însuși modelurile, după cari s'a executat lucrarea.

„În toate trei audiențele autorul albumului a rămas surprins de interesul cel mare manifestat de Suveran și de Principesa pentru minunățiile acului și războiului românesc. M. Sa Regele a binevoit a comanda 12 exemplare din album și a îndemna pe autor să continue lucrarea, cule-

gând și urme de artă populară *sculpturală*. Regina și Principesa au comandat diferite lucruri, spre a fi executate de măiestrele cusătoare dela Sibiu.

„Fie ca acest succes moral să îndemne pe autor la continuarea lucrării sale, atât de folositoare pentru cunoașterea poporului românesc din provinciile străine.

Ne umple de bucurie când vedem răsplătită în așa chip strălucit munca unui bărbat care la noi în țeară deja de atâta vreme trage brazdă în pământ înțelenit. Și suntem și mândri: căci munca d-lui Comșa revarsă cinste nu numai asupra numelui domniei sale și a orașului unde trăiește, dar și asupra noastră *a tuturor*, cați de bună seamă, și viteazul rege al României, și neîntrecuta regină-poetă, și întreaga societate înaltă din București, admirând albumul întocmit de dl Comșa, au avut cuvinte de laudă pentru întreg poporul din mijlocul căruia dl profesor a adunat acele țesături.

Eată de ce ne-am ținut de datorie să ne ocupăm la loc de frunte cu lucrarea d-lui Comșa și să-i dorim sănătate și ani mulți de viață să poată urma cu rodnică luptă pe toate ferenele.

Luptele și munca d-sale stujească în aceeași vreme de pildă tuturor cărturarilor români. Adevărat, stare nu se face luptând pentru cele obștești. Nu e însă pe lume mai de prețuit decât numele bun și cinstea națională. Starea, averea, se risipește. Numele cel bun rămâne pentru totdeauna și-i moștenire din tată în fiu.

CARMEN SYLVA

PE DUNĂRE.

27 APRILIE — 3 MAIU 1904

(Urmare.)

Și acum mi-se frînge inima, când gîndesc la acea noapte cu 22 grade de frig! Regele ne-a arătat pe ce potecă amețitoare a călărit: o potecă înghețată și atât de îngustă, în cât moartea ar fi fost sigură, dacă ar fi alunecat calul! În dimineața următoare el s'a imbarcat pe un mic vaporăș, care trebuia să-l aducă printre sloiuri la țarmul patriei. Un ceas întreg a ținut înflorătoarea treierii! Vaporul era ridicat mereu de sloiuri și Regele sta gata să sară în fie-care clipă pe vreunul din ele, dacă vaporul ar fi fost strivit între sloiuri, sau dacă s'ar fi răsturnat. Pe celalalt mal stăteau oamenii strînși grămadă și se uitau la fioroasa trecere, fără să poată da o mână de ajutor. Iar' când ieși în sfârșit la țarm, mulți ochi se umplură de lacrimi și bucuria era amețitoare! Acelaș vaporăș duse apoi întăile până la Nicopole. Gîndiți-vă, ce ar fi fost, dacă Osman-Pașa ar fi avut răbdare când nu era cu putință să treci nicl pâine dincolo, când viforele ar fi acoperit tot ce trăia încă! Chiar și în vremea de războiu omul este adese-ori atât de bine scutit, încât trebuie să se mire; el se apropie de marginea celei mai desăvârșite peiri și Dumnezeu întinde atunci mâna și strigă un „oprește-te“ pe care toți îl aud. Pentru Rege aceasta a fost o răsplată a cumpătului, care distinge domnia sa.

El a cerut destul dela poporul său, și-a câștigat libertatea, independența... Pentru alte războaie, care să fie apoi zngăvite grandios în istorie, poporul acesta nu trebuia să mai fie jertfit. Când îți aduci aminte de trecerea peste Șipka, te scutură și acum fiori. Ofițerii trăgeau cu eșarpele tunurile al căror cal zăceau prin prăpăști! Pe-atunci se vorbea de 300.000 de oameni, pe cari i-ar fi înghițit războiul bulgar. Când îți aduci aminte de aceste evenimente, nu te poți gîndi decât cu groază, căli oameni și căli cal sunt aruncați în acest moment în primejdia din Mandiciuria! Ceea-ce ne împărtășesc șgărețele comunicării, ce primim, trebuie să rămână cu mult în urma realității. Noi am văzut cum este războiul în adevăr... și cum este când se povestește; astfel putem măsura ce n'am putut vedea. Inima ți-se frînge în piept, când te gîndești la aceste dureri, la îngheț, la foamete, la mizerabilul sfârșit înainte de a putea fi erou! Și bietele animale, care se fac eroi și martiri fără să vrea! Regele imi spunea adese-ori, că cel mai trisii lucru pe un câmp de bătăie sunt caii cari scioapătă târându-și mațele după ei sau cărora li-s'au împușcat picioarele, fără ca cineva să găsească timp, să-i necidă cu un glonte de milă. Oamenii strigă, se vaetă, gem și capătă une-ori ajutor, dar nu totdeauna. Dar' bietele animale care suferă zile întregi, în tăcere!!

Dacă Regele n'ar fi cedat Rușilor și dacă podul s'ar fi făcut unde voia el, forturile și sloiurile nu l'ar fi nimicit, fiind-că ar fi fost la un loc mai adăpostit. Dar' Rușii n'aveau nici o idee limpede despre Dunăre; și par-că aud încă pe generalii, cari au stat mai întâi la masa noastră,

cum ziceau: „Noi ne este aproape rușine de războiul acesta, fiind-că o să fie ca o plimbare la Constantinopol“. La întâiul consiliu de războiu, la care a luat parte, în Ploiești, Regele a fost de părere, că Plevna e punctul central al întregului războiu; generalii ruși au început să zâmbească! Nu l'au crezut; ear' mai târziu el a văzut cu ochii săi cum au părăsit Rușii Plevna ocupată și cum a fost imediat ocupată iarăși de Turci. Regele era desnădăjduit, de oare-ce înțeluse numai decât cum trebuia să urmeze. Turcii sunt soldați eselenți și dacă Rușii îi despreciau, pricina era fără îndoială orbirea ce-ajunge pe oamenii, cărora li-se rezervă experiențele amare.

Rușii își închipuiseră, că vor intra în România ca într-o țară cucerită. Când colo, la porțile ei găsiră stînd de strajă un principe, peste care nu ar fi putut trece nici armata lor întregă, de oare-ce el apăra cu demnitate liniștită și cu o prietenoasă seriozitate dreptul său și întregimea țării sale. Cine-ar putea să uite zilele, în care armata rusească venea dela Nord, ear' cea turcească stătea la Dunăre, când se schimbară întăilele gloanțe și noi ne-am declarat independenți! Stam cu toții în sala tronului; bărbaților celor mai bătrâni le curgeau lacrimile pe barba albă și nimeni nu se îmbrăcase în haine de sărbătoare; toți veniseră în jachetă, dela lucru, din Cameră, pe jos, în corpore, și într-o astfel de zi ne proclamaram independenți. Ne văzurăm visul cu ochii astfel, pe când asupra-ne se ridicau nouri amenințători, cum n'au mai atârnat, poate nici-odată, asupra vre-unei țări.

(Va urma.)

Nedreptatea cea mare.

În Țeara Ungurească, socotind și Ardealul, numărul alegătorilor dietali este de 1.056.664.

Când ne gândim că în țara întreagă sunt 19 milioane locuitori, de bună-seamă trebuie să aflăm că e mare nedreptate faptul că alegătorii sunt așa de puțini.

Nedreptatea pare și este și mai mare când cercetăm: *cine* are drept de votare.

Au adică drept de vot pe temeiul

proprietății de pământ	677.258
a venitelor	214.065
științii de carte	77.278
drepturi vechi (nemeș-i)	32.724
propriet. de case și pământ	8.592
fumuri	4.082

Ce vedem din acești numeri? Că drept de vot au mai ales proprietarii de pământ. În Țeara Ungurească însă proprietarii abia sunt 3 dintr'o sută. Tot așa din numărul întreg al locuitorilor țării, abia 1 $\frac{1}{2}$ la sută au atâta venit, încât să fie destul pentru a li-se da — pe temeiul legii d'acum — drept de vot.

Cu alte cuvinte numai o prea mică parte dintre cetățeni are drept de vot. Ar fi deci vremea, să se facă odată o lege în virtutea căreia să aibă drept de vot și oamenii mai săraci. Mai ales că nicăieri în lume nu sunt legi mai aspre și mai nedrepte ca cele dela noi.

*

La alegerile din urmă eată cum s'au împărțit voturile.

Dintre cei 1.056.664 alegători au votat 802.168.

Dintre aceștia au votat pentru

partidul kossuthist (stânga)	301.935
liberal (dreapta)	292.995
disidenți	68.085
poporali	61.816
naționaliști	34.810
fără partid	20.410
banffyști	14.072
democrați	4.794
Socialiști	3.251

GRIJA și MOARTEA.

— Poveste. —

I.

Sfinții apostoli Petru și Pavel călătoriau ca oameni săraci pe pământ, și voind a căuta unde locuiește *mila* și *buna-primnie*, și unde este sgârzenia, osteniți fiind și flămânzi, ajunseră într'un sat. Era seară. Bătură la ușile bogăților și la colibele săracilor, dar înădădar, că nu aflară pe nimeni care să le fi deschis ușa spre a le da adăpost. În cele din urmă totuși fură primiți într'o colibă de tot săracă, care era acoperită cu paie și lipsită de cele mai trebuincioase: avea numai un pat rău de paie, pe care nu-l putea da biata babă care era locuitoarea acelei colibe, și era îmbrăcată numai în niște zdrențe.

Sfântul Petru zise către biata babă.

„Suntem îndestulați cu îndurarea ta, babă bună, dar te rog spune-mi cum îți este numele, că voiesc să-ți zic pe nume“.

— Pe mine mă chiamă oamenii *Grija*, răspuse bătrâna, și totodată adause cu mila, zicând: De-ași putea a Vă da câte-va pere frumoase din părul ce stă înaintea colibei mele, v'as da bucuros, dar chiar în noaptea trecută a venit un hoț și a cules toate perele cele coapte, așa în cât n'a rămas nici una.

Acum oaspeții se așezară cât putură mai bine la biata bătrână în colibă, și în dimineața următoare înainte de a pleca, își luară rămas bun dela baba bătrână și totodată îi spuseră, că drept răsplătire a bunei voințe a ei îl vor împlini o dorință oare-care.

Naționaliștii (Români, Sârbi și Slovaci) chiar cu legile d'acum, dacă ar fi poporul mai înțelept și nu s'ar lăsa înfricat și cumpărat, ar fi trebuit să aibă însă de cel puțin cinci ori atâtea voturi. Și anume: mare parte dintre deputații partidului liberal (vre-o 140) sunt aleși cu voturi române, slovace și sârbe.

Tocmai de aceea, nici nu prea au drept să se plângă aceste neamuri dacă le merge rău, căci *ele sunt de vină la toate*: nu și aleg adică fit din sângele lor, să-le apere în Dietă, ci se vină străinului.

Astfel:

2,799.479 Români abia au ales 8 deputați naționaliști;

2,135.181 Slovaci nu s'au învrednicit să aleagă *nici unul* (în Dietă trecută avuseseră 5) ear 1,052.180 Sârbi au un singur naționalist în Dietă.

Câtă vreme nu ne dovedim mai bărbăți, nici nu ne mai putem aștepta la mai bine. Drepturile prin luptă vitejască se câștigă, ear nu lăsându-ne să ne ducă de nas jidovii din sate și ori ce străini care ține deschise birturile și ne adapă cu — venin!

CRIZA.

Săptămâna aceasta nu a fost a senzațiilor pentru politica de aici. Sigur nu se poate spune nimic. Cele două mari partide politice: opoziția unită și partidul liberal să întrec în sîrguință. Liberalii în frunte cu Tisza fac totul, ca să poată rămânea la putere.

S'a svonit între altele, că partidul liberal își va schimba programul, ca la viitoarele alegeri să poată lua lupta cu opoziția cu mai multă speranță de biruință. Voiesc adică să se arate și el dacă nu mai, dar cel puțin așa de *maghiar*, ca opoziția unită. S'a-tunci, de ar fi consecvență politică, am putea să ne așteptăm la surprinderi. Din partidul liberal fac parte Sași, fac parte Români și apoi ce-i mai presus de toate important sunt așa de multe, foarte multe cercuri ale naționalităților. Ce purtare vor avea alegă-

torii acelor cercuri la noile alegeri față *noul* program.

Și în Viena situația pare a fi pe pa liberalilor. Vienezii nu vreau să poarte nuna martiriului politic al purtării lor până acum. Tisza a fost din nou chemat în Viena, a petrecut destul de mult în oregelui, care a cerut dela el sfat.

Față de toate acestea opoziția d vrea să se folosească de biruința câștigată la alegeri. Șeful uniunii opoziționale. Kossuth a scris privitor la aceasta un articol de mare însemnătate în un z ar vienez. Spune, că e nici o pedică, ca opoziția unită să ia înele guvernului. Programul e tot așa c pactul din 67. Nici mai mult, nici mai pu. S'ar schimba persoanele, ear nu și sister. deși noi toți știm, că atunci mai curînd, mai tirziu ar ajunge stăpânitor progra fracției puternice independiste, care cere Austria și Ungaria să aibă numai domn pe aceeaș persoană, și nici o afacere mună.

Dietă va ținea viitoarea ședință în Martie n., și de nu e încă până atunci ministeriu, din nou se va amâna.

„Victoria“.

La anul 1887 s'a înființat în Arad stitutul de credit și economii «Victoria» tre grele împrejurări, cu un capital de de 200.000 coroane. Cel dintâi 5 an activității sale a fost anul luptei de viață care la anul 1893, când și-a urcat capital de acți la 600.000 cor., a ieșit învingător căci atunci și-a arătat încrederea neîndoi a publicului, care subscrise peste cele 2 acți pe când s'a făcut noua emisie încă. După lege însă aceia ce a fost peste 2 acți a trebuit să se șteargă și așa a ră banca cu capitalul de acți de 600.000. atunci și până astăzi a fost timpul mult tignite care acționarilor a dat roade în șugate din an în an, iar' pentru public fost matca din care s'a ajutat în luptă sale.

Politica de bancă urmată de direcția «Victoriei» a atras tot mai largi cercuri

Dar cu dorințele noastre este tot de-auna așa: credem că avem în tot de-auna un sac plin din trănsele, și dacă ar pași repede cine-va înaintea noastră și ne-ar da voie a spune numai una, nu-am ști ce să facem; sau am căuta, am tot căuta și în sfârșit totuși n'am scoate la iveală, nici chiar cea mai potrivită la lumină.

Babeii-Grija încă nu-i umbra mai bine.

Ea era desnădăduită, nu avea mai mare dorință de cât părul ei, adică să prindă pe ori care s'ar cuteza să se apropie de păr și să nu-l lase de cât numai la porunca ei.

Oaspeții împliniră dorința aceasta deosebită a bietei babă și se cam mai duseră. Baba încă plecă și se duse în câmp pentru oare-care lucruri dar tocmai atunci veni și hoțul de pere spre a mai culege și pe cele-ce încă s'au mai copt.

D'abia se sui hoțul în pom, și eată de-odată crengile începură a-l cuprinde ca între niște cercuri de fier, în cât nu mai putu să se miște nici într'o lătură; ci ședea acolo ca o vulpe prinsă în cursa de capcâni. Acum el a început a sbera și a se văita; așa în cât la sberăturile și vaietele lui alergase mai mult oamenii într'acolo. Și doi din trănșii iute se și suiră în pom pentru a-l deslega și a-l slobozi pe lacomul de poame. Dar se văzură și cei doi binefăcători legați ca într'o cursă.

Când veni baba seara de pe câmp acasă, și găsind pe locuitorii satului înspăimântați împrejurul pomului și pe cei prinși frământându-se înspăimântați și văzându-l aproape morți în legăturile lor. Indată ce ajunse biata babă acasă, văzând cele întâmplare și întebând pe

cel doi vecini ai ei, îi slobozi, ear pe hoțul de poame îl lăsa numai după-ce făgădui prinși mânt, că nu se va mai întinde la aceea-ce este al său, sau ce este altuia. Acum dar de poame își ținu cu scumpătate jurămîntul depus, și pomul bietei babă bătrână răse de aci înainte scutit de cercetători ne puși. Baba de aci înainte putu să se bucure în liniștită de poamele ei.

II.

Altă-dată se întâmplă că un călător neadormit tot umbra prin lume, numit *Moartea*, încă bătura la ușa colibei a bietei trâne babă *Grija*. Dar spre marea mirare a Moșii, fu primită fără cel mai mic semn, înspăimântare.

„Tu ești atât de liniștită la venirea zise călătorul către biata babă“.

— De ce să mă înspăimântez, răspuse biata bătrână, că și așa sunt bătrână și lu de viață, și te-am așteptat de mult, foarte mult, fu răspunsul babei.

— Ei vină dar după mine, zise moșia plină de bucurie, văzându-se ajunsă la fără lupta cu doftorii și leacuri, piâns și

— Prea bucuros, răspuse biata babă mai te rog mai îngăduie o țirică, aș v'oi o pară să mai mănânc din părul acesta, este singura mea avere și ale cărui poame mult m'au plăcut.

— Nu-mi pasă, răspuse moartea bună, fă dar curând, ie-ți o pară și mănânc atâta voi aștepta.

stera intereselor sale și i-se cer tot mai mari și mai ieftine izvoare de ajutor. De altă parte depunerile i-s'au urcat aproape la 6 milioane coroane, ce iarăși cere să se aducă capitalul de acți în conglăsuire cu suma depunerilor, căci aceasta o pretinde iarăși interesul deponenților și statul încă să ocupă cu modul de asigurare a deponenților.

Drept-aceia direcțiunea «Victoriei», având în vedere lipsele poporului, mai departe garanța deponenților și în sfârșit interesele acționarilor, a decis urcarea capitalului de acți de la 600 000 cor. la 1.200.000 de cor.; adică face nouă emisiune 3000 acți, câte cu 300 cor., din cari 200 cor. va face acția, iar 100 cor. merge în fondul de rezervă prin ce și fondul de rezervă să urcă la aproape 800.000 coroane. Fiecare acționar are dreptul să subscrie cu prețul de 300 cor. atâtea acți noi câte acți vechi are, ce va rămânea de la acționarul vechi să va vinde altor doritori de a avea acți de a le «Victoriei».

Deodată cu aceasta întărire a izvoarelor a decis direcțiunea, să înființeze și filiale în anumite centre, acum deodată una.

Adunarea generală a «Victoriei» convocată pe 5 Martie n. va fi chemată să decidă asupra acestor propuneri.

Unde roadele unei munci de 18 ani vorbesc în cifre atât de luminoase, nu mai lipsă de a îndemna pe nime. Credem, că publicul cel mare își va înțelege interesele și va grăbi a concurge la realizarea acestei emisiuni atât de importantă pentru viața economică a poporului nostru.

Ne ocupăm și noi cu aceasta emisiune înainte de adunarea generală, fiindcă, și foile de zăire din Arad s'au ocupat din a lor punct de vedere cu mult respect față de înaintarea mare ce o face «Victoria», tot ce nu ne place este, că «Victoria» este bancă românească și prin întărirea ei să întărească poporul românesc. Fie însă liniștiți domnii acele zăire, că «Victoria», chiar așa împlineste o misiune economică în interesul industriei și comerțului unguresc din Arad, și în interesul țaranului român; iar dacă îndoiesc de aceasta, ispitească pe micii

industriași din Arad și va auzi din gura lor binecuvântând pe «Victoria».

Dumnezeu să o și binecuvinteze întotdeauna. Amin.

Alegerea de jude în Arăneag.

Prin toate părțile să plânga lumea împotriva administrației și oamenilor, ce o conduc, încât fără să vrem, ni-se impune întrebarea: nu știu oamenii aceștia, că ei trebuie să lucreze pentru binele poporului și nu să-și facă ei plăcurile lor. Nu știu ei, că au datorie să fie samă de dorințele poporului? Căci atâta volnicie nu mai poate fi răbdată; poporul ese din sărite, când nedreptatea e prea de tot mare. Vina e a celor, ce ar trebui să știe, că poporul vrea, ce e al lui.

Ce s'a întâmplat? Mercuri la alegerea de notar din Arăneag?

Încă înainte de alegerile de deputați a fost o deputație trimisă la fisolgăbirăul Dr. Lengyel, să-l roage să candideze de birău pe *Morariu Crăciun*, pe care-l vrea tot satul, fiindcă Ioan Maghici, judele de până acum nu e iubit de popor. Fisolgăbirăul le-a făgăduit, că așa va face.

După alegeri s'a schimbat la față dl fisolgăbirău. Mercuri, ce a făcut?

La un ceas după amiază era să fie alegerea de jude.

Fisolgăbirăul a venit înconjurat de jandarmi. A dispus, ca cele două partide să-și aleagă bărbații de încredere. După aceea a spus, că candidatul e Ioan Maghici, frate-său Igna Maghici și cuscru-său.

Un murmur de nemulțumiri fu răspunsul mulțimei.

Numai un mic grup, rudele candidaților strigau încet numele lui Maghici. Mulțimea s'a depărtat demonstrativ: bărbații de încredere n'au vrut să subscrie protocoalele și dl fisolgăbirău a rămas cu botul pe labe.

Și-a mai făcut încă una dl Dr. Lengyel. Pe ora 1 a fost pusă alegerea de jude în Arăneag, pe ora 3 alegerea de tutor cercual în Drauf. Dnul a mers cu trăsor; cei din Arăneag n'au putut merge la alegere și așa s'a ales acela pe care l-a voit fisolgăbirăul: tatăl notarului din Arăneag.

Aranegenii nu să lasă; voese o nouă alegere de jude și va trebui să fie.

Din Talpoș.

Ni-se scrie:

Încă prin anii 95—96 la inițierea unor oameni rătașiți, s'a înființat în frunțașă comună o școală

de stat, lucru ne mai pomenit — pe spesele 20000 cor. a sedusei comune! Însă deși în frunte are trei învățători, totuși încă nici un progres. Și ce e drept, nici nu e lucru de mirare, că e ceva absurd să se facă oareși-care progres într-o școală unde se propune în o limbă neînțeleasă de copii, propusă de niște învățători cari nici o iotă nu știu românește. Nu-l vorbă că e ceva absolut imposibil, că copii de 6 ani, în restimp de 3—4 ani, din care numai jumătate de vreme cercetează școala, e imposibil să însusească limba de propunere, întru atâtea încât să înțeleagă prelegerile ca să se lipsească ceva din elementele învățătorei, când școalele medii limba latină predată în 8 ani, la copii mai desvoltați, dară nu prea găsești student să-ți vorbească lătimește! Dar astea sunt de altă categorie! E vorbă, că școala aceasta care și de altcum e năpastă pe comună e un adevărat schwindli-cursuo! Dela înființarea ei nu este an de când să nu le facă învățători venetici în frunte cu renegatul Atanti János — ferit de câte 2-3 luni! Tocmai acum de vre-o 5 săptămâni nu se ține școala din cauza că învățătorii sunt morboși — și copii vagabundează pe străzi. Și tot astfel de învățători sunt trimiși, ca să salveze țara; precum se vede deci aceasta este menirea școalei de stat. Totodată e de marcat, că mișcările din comună prolecite de „socialiste“ tot din pricina mult slăvitei școale s'au născut. Atât am voit să dau publicității, ca să putem trage învățăturile cuvenite.

Un abonent.

Infrângerea Rușilor.

Și în zilele din urmă, ostilor rusești din Mandșuria tot rău le-a mers. Japonezii i-a strimtorat așa fel, că după știrile din urmă ei ar fi fost siliți să fugă și dela Mukden, cea din urmă cetate a lor întărită.

Eată o telegramă privitoare la luptele date:

Londra, 2 Martie. La 40 de mile dela Iantai s'a dat la 26 Februarie o luptă erăncenă. Japonezii au învins strălucit asupra ostirilor de sub comanda generalului rus Rennenkampf. S'au bătut strașnic îndeosebi trupele lui Kuroki, cari au pus pe fugă întreaga cavalerie rusească, după-cum au scos dintre întărituri și pedestriimea și artileria rusă.

— Vai de mine, și de mine, se văita bătrână, nu vezi, că oasele mele cele bătrâne, nu mă mai pot sui în pom. Trebuie să chem un vecin, sau că doară vei fi tu de bună, și-mi vei culege o pară.

Moartea precum se vede în aceea zi nu se prea mult de lucru, de aceea se întep și se învoi a împlini dorința babel. D'abia s'au însă în pom, se și simți de toate părțile legată cu crengile pomului, și văzând acum urtea cursa care i-se pusă, începu a blăstăma. Baba râdea la toate acestea. Și o ținu mai zile prinsă, și spre marea mirare, bucură năcazul oamenilor nu murise nimeni tot pământul. Dar în sfârșit văzând Moartea încercările ei sunt zădărnice, încheie baba Grija o legătură, ca aceasta să o slăbească, ear dânsa din partea ei îi făgăduiește, se va apropia de ea nici odată.

Atunci și crengile, la porunca babel, se cură și astfel și Moartea numai de cât a putut a călători mai departe și a-și începe lucrul. Grija însă rămase în viață și până astăzi pe pământ după-cum o simțeau toții.

aut. Andreiu Lazarov, învățător.

Ficuța.

(Baladă populară).

Podbale, podbale
Peste cea vale
La cea casă mare

Scrisă-i sezătoare
De nouă fecioare,
Cu Ficuța zece
Care le întrece.
Toate torc și joc
Toate glumesc
Și să veselesc,
Numai Ficuța ba,
Ci tot suspina.
Maica sa dacă vede
Cătră ea grăia:
— Fică, Fica mea
Ce suspini tu-ășea?
Căce nu te veselești?
Căce nu-ți petreci?

Fica din grai grăia:
— Maică, maica mea
Cum n'oi suspina?
C'am d'avut și eu
Un drăguț în sat
Mândru sprâncenat!
Ochișorii lui
Bolta ceriului,
Mustăcioara lui
Spicul grăului,
Perișorul lui
Pana corbulu,
Fețișoara lui
Spuma laptelui,
Sărutarea lui
Mierea stupului,

Bădița m'o lăsat
Cu alta s'o'nsurat,
Cu alta din alt sat.
Și m'î pare rău

După badea meu.
Maica sa din grai grăia:
— N'avea bai de cea
Că te-oi mărita
După de 'mpărat
Mândru și bogat.

Fica din grai grăia:
— Maică, maica mea
La 'mpăratu-i trebuie
Hinteu ferecat
Cal mândru 'mbrăcat,
La împărăteasă
Haine de mătăasă.

— Fică, Fica mea
Și de astea vom aveă.
Fica din grai grăia:
— Maică, maica mea
Eu pe badea
Nu-l pot uita;
Că sunt și feciori
Că 'n luncă flori,
Dar' ca badea meu
Numai văd eu;
Că sunt și bădiți,
Dar' ca bădița
Numai pot vedea.

Maică sa din grai grăia:
— Că și stele's multe
Multe și mărunte
Dar ca luna
Nu-l nici una.

George M. Teaha.

D'ALE ALEGERILOR.

Din Sinteia.

Mult Stimat Dle Redactor!

Vin cu acea rugare să binevoiți a da loc în prețuita-vă foaie următoarele:

Nouă Sintenilor așa bucurie mare ne-a causat învingerea noastră, devenind ales de deputat m. Stim. și iubitul nostru candidat Ioan Russu-Sirianu, încât ne-am hotărât, ca la sărbătoarea Intimpinării Domnului, să sărbătorim și a doua sărbătoare, „Sărbătoarea învingerei dela Chișineu“, aranjând un banchet în locuința iubitului nostru frate, Teodor Fălcușan, comerciant și deputat comitatens, la care masă comună au contribuit cu câte 2—3 coroane următorii locuitori: George Costa inv., Sever Bussilla inv., economii: George Bătrîn, Teodor Fălcușan, George Biger, Simeon Ghiuca, Antoniu Cicariu, Simeon Cicariu, Ioan Chirila, Antoniu Biger, Nicolae Orodan, Teodor Ardelean bătrân, Nicolae Fălcușan, Petru Șereș, Teodor Fălcușan jun., Simeon Fălcușan, Stefan Ban, Simeon Dan, Mihail Igret, Teodor Ban, Petru Ban și Vasilie Orodan; — ear' după prânz inv. George Costa ține o vorbire frumoasă și acomodată intrunirii noastre, ridicând pocălul în sănătatea iubitului nostru deputat, Russu-Sirianu; a toastat inv. Sever Bussilla închinând în sănătatea conducătorilor și luptătorilor nostri membri ai „Congresului național“, George Bătrîn în sănătatea Maestății Sale, Antoniu Cicariu în sănătatea poporului român, George Biger în sănătatea prelaților nostri episcopi gr.-or. și gr.-cath., cari au protestat în contra legii noae a lui Berzeviczy, în fine vorbește cărunțul Simeon Ghiuca, rugând pe atotputernicul D-zeu, ca inimile Românilor să le întărească tot mai mult, ca la alegerile viitoare de deputați să putem deveni învingători și în mai multe cercuri electorale, având și noi Români deputați și mai mulți în Dieta țării, — și așa petrecând în cea mai bună înțelegere, și iubire frățească, până sara la 7 ore, despărțându-ne cu stringerea mâinii de frate, intonând încă odată cu toții: Să trăiască deputatul nostru Russu-Sirianu, am plecat fieste carele la locuința sa veselii, și mângâieți în sulete, că bunul D-zeu ne-a ajutat, de ne-am ajuns scopul dorit.

Sinteia, la 3/16 Februarie 1905.

Un alegător.

Din Bistrița.

Adunarea generală

a reuniunii I. de înmormântare a locuitorilor Români gr. cat. din Bistrița.

Duminecă în 5 Februarie la 2 ore p. m. „Reuniunea I de înmormântare a locuitorilor Români gr. cat. din Bistrița“ și-a ținut a VI-a adunare generală, în școala elementară română gr. cat. fiind de față mai mulți membrii înrolați din sânul inteligenței, al meseriașilor și al poporului.

Di Dr. G. Tripon directorul și președintele Reuniunii, prin o vorbire frumoasă și însuflețitoare deschizând adunarea, a urmat alegerea alor trei membri verificatori, alegându-se prin aclamațiune: Alexandru Pop, Vasile Lungu și Ales. de Frank.

Getindu-se raportul direcțiunii s'a constatat că direcțiunea în decursul anului expirat a ținut 11 ședințe, în cari s'au pertractat și rezolvat toate afacerile curente și s'au luat măsurile de lipsă și potrivite pentru prosperarea Reuniunii.

Direcțiunea, și de astă-dată a dat dovezi de o netăgăduită muncă prestată cu multă abnegațiune și imparțialitate, pentru înflorirea și bunăstarea Reuniunii ce are o misiune atât de binecuvântată și umană!

Amintesc cu plăcere, că on. membri din direcțiunea, competiția ce li-se cuvinea după 2 ședințe au destinat-o și distribuit-o, jumătate pentru o femeie bătrână și morbulentă, ear jumătate pentru nou edificândă biserică din Sebeșul-de-sus.

S'a celit apoi raportul *cassarului*, din care s'a constată, că în decursul anului trecut s'au întâmplat 16 cazuri de moarte după cari, celor

competenți și îndreptățiți Reuniunea a solvit suma de 2140 cor. cu 1110 cor. mai mult ca în celalalt an.

Reuniunea la începutul anului dispunea de 11.534 cor. 86 fil. Prin încasări de taxe dela 22 membri primiți, ca taxa de înscriere a încurs 55 cor. 44 fil.; s'a încasat dela 8894 solviri a 52 fil. suma de 4624 cor. 88 fil.; interese capitalizate 681 coroane 43 fileri, sporul în capital 1904 cor.

S'a solvit funcționarilor pe întreg anul 370 cor. Competința direcțiunii după 11 ședințe suma de 131. Competința membrilor revis. 30 coroane. Diverse spese 9 cor. 32 fil.

Deci bilanțul s'a încheiat cu o creștere de 2585 cor. 43 fil.

Astăzi Reuniunea dispune de capitalul de 14.120 cor. 29 fil., din care 8164 cor. 76 e depusă spre păstrare la institutul „Bistrițiana“ și 7655 cor. 53 fileri e depusă la „Coroana“.

Pe lângă aceasta sumă Reuniunea mai are și unele pretensiuni mai mici pe la unii membri rămași în restanță, apoi mai are și o mulțime de protocoale, dulapuri, sigile etc.

Mai notez și unele poziții „Bilanțul general“, din care reiesă, că dela începutul înființării Reuniunii s'au făcut următoarele încasări:

a) Taxa de înscriere dela 745 membri 1877 cor. 40 fileri;

b) Taxa dela 45 729 solviri de înmormântare a 52 fil. . . 23.779 cor. 08 fil.

c) Interese capitalizate cu 31 Dec. 1904 suma de 2418 cor. 86 fil.

Cu totul s'a încasat suma de 28.075 cor. 34 fileri.

Saldul la 31 Decembrie 1904 face 14.120 cor. 29 fileri.

După cetirea tuturor rapoartelor, pe baza recomandății comitetului de revisiune, direcțiunii și funcționarilor li-se votează absolutoriul.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, între multe ovațiuni adunarea s'a sfârșite.

Amintesc cu plăcere, că în fruntea acestei Reuniuni nutrită de cea mai umană și mai nobilă țintă, să așă ca membri în direcțiune următorii: Dr. Gavril Tripon director executiv și președinte, Stefan Porușiu v.-preș., Iuliu Chitto secr., Ciril Negrușiu cassar, Teodor A. Bogdan, Ioan Moldovan, Mihail Doroftei, Vasile Bugariu, Pavel Butuc, Pavel Șomfălean, Nicolae Sângeorzan, Stefan Vermeșan și Stefan Filimon, ca membri.

Români, înființați Reuniunii de înmormântare!!

Informații da cu plăcere și biroul Reuniunii noastre — adresați-vă, numai aici.

— tab. —

† Teodor Pășcuțiu.

Dumnezeul puterilor și îngrijitorul nostru al tuturor a chemat la sine iarăși un suflet tiner. Teodor Pășcuțiu, tovarășul meu de copilărie, de când am pipăit și eu băncile școlii, în urma unui morb greu a trecut la cele eterne!

În Dumbrăvița de codru, într-o colibioară săracioasă lângă casa preotului trăesc doi bătrâni cinstiți și de omenie. Sînt părintii răposatului, înrudiți cu preotul, care neavând nici un urmaș, luase pe Teodor copil de suflet, să-l ducă la învățătură, și cu vremea — după voia lui Dumnezeu — să devină și el om de carte, om învățat. L'a dus deci la școlile din Beiuș. Nici nu l-am cunoscut. Locuiam ambiț la o gazdă, umblam în o clasă. Și era diligent băiatul, ca toți băieții de țărani. După-ce a terminat opt clase și maturitatea, obținând din partea Conzistorului gr. or. român diecezan din Arad, un stipendiu de 300 coroane, s'a dedicat carierii teologice, unica carieră, ce poate omului să-i dea cugetări sublimă, inimă curată, pentru a-și aduce aminte totdeauna de Dumnezeu, blând dela natură n'avea neplăceri cu nimenea. Dacă era și batjocorit din partea cuiva, nu s'a mînia, răzburarea lui era răzburarea omului nobil, iertarea. În ăst an l'am văzut mai retras, mai îngândurat, ca de alte dată. Prietiniți lui nu am dat atențiune acestei schimbări, cunoscându-l

de altfel om tăcut. În una din zilele lui însă îl vedem bolnav, din care morb pe toată purtarea de grije părintească și pe toată lupta de salvare ce-au suportat-o rioriți institutului teologic, moartea a d'învingătoare peste viața lui. N'avem să nu vrătim contra lui Dumnezeu, El este b'prea înțelept, știe, ce face, și El știe pen-l-a chemat așa de timpuriu la Sine.

M'am aflat îndreptățit de sentimentului, să nu trec cu vederea moartea a tiner ca și moartea unui om de rînd, aflat împins de sentimentul datoriei, a-sacra câte-va șire de sinceră aducere a ce trebuie să o manifestez față de el în înmea viață căci pentru mine a fost mai decăt un coleg, mai mult decăt un priec decăt un simplu coleg, el în timpurile me mizerie a fost spriginitorul meu.

Am rămas orfan de părinții mei când eram încă numai în școlile elementare. Fiind copil din neam sărman, nu putea tepta ajutor mult dela celelalte rudeni fiind eu, n'am avut tărle să-mi câștig trebuincioasă, dela școală însă nu m'a inima să rămân. Astfel era traiul meu că mi-a dat mână de ajutor, împărțind ale s' mine, trei ani de zile, când apoi am pu eu să-mi câștig cele trebuincioase.

Pentru mine fapta lui este mai n' decăt a creștinismului ca bună poziție, est' nobilă, căci a făcut-o înainte de vreme, putea cere dela el astfel de fapte ale înd' trupești.

S'a dus la cele eterne un suflet b' Dumnezeu să-l odihnească 'n pace!

Petru E.

Emigrări.

Din Gerbovești lângă Buzovici, cu da 20 Februarie ni-se scrie:

50 familii voesc a emigra în America.

Și oare de ce? Partăm numele de p' dar nu putem aduce atâtea bucate, cât să trăim cu familiile, de cum să mai și vindem din ele, să ne plătim dările, statului și com' E drept că acest an au fost rău mai p' denea. Inșă noi în toți anii ducem mare l' bucate din cauza că nu avem ce munci. Oare-ce vom face în acest an?

În valea Almajului pe o mână de trăim vre-o 30 miș de sulete, nu e mirare tele vecine, că toate au pământuri în pădurială și a Comunității de avere, dar ne de Gerbovești are numai o micuță țarină.

Acum nu e stare un l' juger a adu mult ca 10—15 metri adecă 140—250 kil' ruz în boabe, așa dară nici munca nu s' ște. — Despre fânate nu mai putem zic' numai picături se așă acolo, unde este p' prea umed de nu se poate ara.

Cu vite stăm și mai rău, de se când nu e pământ, nu-i nutreț, nu putem din puținele ce am avut încă până așă parte au murit de foame, nu avem năde mai rămânea din ele ceva la viață până primăvară.

Nu avem căi ferate, nu e industrie închiși între munți, și oare ce vom face astăzi așa m'am ținut familiile și împărecerate, argățind ca zileri prin România-Serbia.

Văzând reprezentanții comunei, că ei merg tot spre rău, au adresat în m' rinduri, rugări, către autoritățile com' a putea căpăta puțintel pământ în pădurială, măcar și pe bani, însă, zădarnic' toate. (Destul de rău din partea celor Redacția).

Poate că legile silvanale vor opri pădurilor însă, acelea sunt de autor' — și iar ele pot să le modifice, având că bunăstarea statului depinde dela p' popoarelor care il alcătuiesc.

Și, dacă nu ar fi popor nici d' areă la cine fi.

CANCELRIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, strada Atzél Péter Nr. 1.
(Lângă Crucea-Albă).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări de arhitectură mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și reedificări în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Nouă ne vine a crede că sus numitele rugări, nu au străbătut în Dieta înaltului guvern, care se numără mare și tare cu mii și mii de oameni, — iar nu cu mii de jugere de păduri care cresc și putrezesc nelăfărate încotrova, precum este chiar la noi.

Apelăm la toți Români, care vin în atingere cu înaltul guvern: Mai virtos la ablegații dietei, și doctori de științe, și cu un cuvânt, la toți Români binefăcători, să roage înaltul guvern pentru un sat atât de lipsit de pământ și industrie, care gata suntem a emigra din dulcele loc a nașterii noastre. Domnilor, ni-a ars $\frac{1}{3}$ parte din sat în vara trecută, încât nefericitele familii au rămas supt cerul liber, peritoare de foame.

Domnilor și învățătorilor, vă rugăm să ne luați în sprijin.

Onorată Redacțiune vă rugăm umilit să bine voii a da loc acestei plângeri în prețuita foaie a d-voastră „Tribuna”.

Toți plugari din Gerbovești:
Danilă Ciortu, Axentie Goga, Surulescu Petru, Nicolae Ciortu, Pavel Surulescu, Olman Petru, Iosif Pitic, Gavrița Surulescu, Danil Palucesel, Vichentie Pitic, Moisa Surulescu, Ianzu Purdela, Paun Surulescu, Novac Goga, Pavel Ciortu, Ioan Surulescu, Matei Purdela, Petru Stelia, Petru Ciortu, Dionie Strain, Damaschin Goga, Matei Goga, Nicolae Ciortu, Petru Otimon, Nicolae Goga, Damaschin Surulescu, Maxim Peia, Iosif Goga, Burdela, Ioan Purdela, Anim Goga, Pavel Strain.

Noi totuși credem că nu e bine să mergeți în America, că-i departe și vă prăpădiți pe acolo, ci încercați-vă norocul în România, unde oameții harnici pot trăi bine. Redacția.

Scarlatina în Arad.

Această groaznică boală s'a ivit în oraș în luna Decembrie dar să părea suprimată, căci în luna Februarie numai erau decât 8—9 cazuri sporadice prin oraș.

În săptămâna trecută s'a ivit simptomele acestei boale la teologul de cursul II Victor Șandru, pe care direcțiunea la moment l'a transferat în spitalul comitatens, apoi medicul seminarial Dr. A. Demian în aceeași zi a săvârșit desinfecțiunea și-a ținut vizita medicală generală în institut. La aceasta vizită se aflau aceleași simptome pe elevul de curs II Teodor Păscuț prietenul nedespărțit a lui V. Șandru, cari și în clasă stăteau în aceeași bancă și în dormitor aveau paturile lângă olaltă. Imediat în aceeași zi a fost transferat și acest bolnav la spital. S'a făcut apoi cele mai radicale desinfecțiuni și separări și s'au mai trimis doi elevi suspecti în spital, dar despre aceștia s'a dovedit, că nu sunt infectați, cu toate aceste sunt ținuti din precauțiune și acum în spital. Elevul Victor Șandru încă e reconvolescent.

Distinsul elev Teodor Păscuț în vîrstă de 21 ani însă n'a putut rezista acestei crude boale și Vineri i-s'a stins viața; directorul cu cunoscuta-i energie a făcut totul pentru mântuirea institutului întreg de infecție; ne mai simțindu-să în asigurări cu institutul, a propus v. Consistor sistarea pe 2 săptămâni; iar consistorul a aprobat propunerea Sâmbătă în 11/24 Februar și a pus la dispoziție speșele de călătorie pentru elevi, a vizitat mai năins doctorul seminarial pe fie-care elev în particular, norocire a aflat pe toți sănătoși și neatinși de infecția scarlatinei.

După încheierea acestei vizite condusă personal de directorul seminarial, acesta a adunat toată tinerimea în seminar, i-a ținut o scurtă dar pătrunzătoare cuvântare. „A fost mai tare urgia morții decât energia mea. Să ne închinăm voinței lui Dumnezeu — și să-i zicem neuitatului nostru Teodor Păscuț — încheie directorul cu ochii scaldăți în lacrimi — ultimul adio: în veșii pomenirea lui”. Elevii începură plângând a cânta „In veșii pomenirea lui”. Mai jalnic n'au cântat ei aceasta cântare nici odată. Aceasta a fost despărțirea institutului de un elev de mare speranță, căci participarea institutului la înmormântare a fost interzisă din partea autorităților orașenești.

După acest trist act directorul institutului a împărțit fiește-cărui elev speșele de călătorie

până acasă și până seara n'a mai rămas un suflet de elev în institut.

Elevii sunt concediați până în 26 Februarie (11 Martie) seara. În acest restimp să face desinfecția radicală în toate localele institutului, astfel încât să fie delăturată primejdia.

Paza Țarului.

Acum, în urma uciderii marelui duce Sergius, se va ceti cu interes cum este păzit Țarul. Un corespondent englez scrie în această privință următoarele:

Dacă viața unui om ar putea fi asigurată prin paza omenească, nimeni n'ar privi așa primejdia în față ca Țarul Nicolae. Pentru supravegherea palatelor sale stau regimente întregi cari ar putea ține în loc o mică armată. Un cerc de trupe alese, inconjoară casele locuite de dânsul, prin curți, prin coridoare și pe la ușile odăilor, stau zi și noapte sentinele gata a trage la fie-care moment.

O apărare deosebită o formează o armată de agenți secreți, a cărei organizație e cea mai bună din lume. Singura ei ocupație constă în aceea, ca să spioneze comploturile contra vieții Țarului și să le impedece. Activitatea ei se întinde peste toată lumea, ea are agenți la Londra, Paris, Berlin, New-York, Chicago, Buenos-Aires, chiar la Paterson și la New-Yersey. Poliția secretă ocupă sute de spioni în toată Rusia, bărbați și femei de toate vîrștele și situațiunile, dela copii până la măturații de stradă. Fie-care proprietar de casă din Rusia face parte până la un punct din acest serviciu. El trebuie sub amenințare de pedeapsă, să anunțe sosirea sau plecarea ori căruț musafir s'au chiriaș. Scrisori și telegrame se cercetează pentru a căpăta dovezi de comploturi.

Dacă Țarul călătorește cu drumul de fer, atunci ori-ce comunicație e întreruptă și fie-care linie e examinată foarte de aproape. La primblări el e inconjurat de cazaci, fie-care om e gata de luptă la cel mai mic sem, în dosul lui se află un cazac al cărui o mână se odihnește pe patul unui revolver pe cealaltă se sprijină de mânerul sabiei.

Când Țarul merge fără escortă și în aparență ne apărat, el e supravegheat. Trăsura care duce pe Țar merge foarte repede. Teatrul îl vizitează numai atunci când poliția a stabilit că n'a uitat nici un bănuț; călătorește numai atunci când fie-care metru al drumului e atât de sigur pe cât e omenește cu puțință.

Dar toate aceste măsuri de pază nu ajung. Dacă ar fi să credem pe corespondentul în cestiune, călătoria lui e precedată întotdeauna de cea a unui trimis al său special care ia asupra-și pericolele, reprezentând pe Țar.

Nicolae II. nu s'a servit încă de mijlocul de care s'a servit tatăl său. Acest mijloc constă dintr'o figură de ceară a lui Alexandru III. care îi semăna tare. Ea avea o mașinărie care o făcea să se miște dintr'o parte în alta, inclina capul și salută în mod cu totul natural. Această figură de ceară lua adesea locul Țarului în plimbările lui zilnice, ea a primit un glonte de revolver în piept dela Solovif. Deși rănit Țarul mecanic zămbi și salută cu indiferență. Atunci „Agenția Reuter” a anunțat: „Țarul a învins pe deplin spaima; el salută zămbind mulțimea din ambele părți și continuă liniștit drumul”. S'a admis tirește, că asasinul a greșit și când sosi știrea despre minunata scăpare a Țarului mulțimea alergă la palatul de iarnă și chemă atât de mult până când împăratul apără pe balcon și mulțami, inclinandu-se mulțimei. Astfel a datorat Alexandru III. cel puțin odată viața sa figurei sale de ceară.

Dar autocratul nu e încă sigur. Când Alexandru III. se plimba într'o seară prin odaia din palat, împărăteasa crezu a auzi un mic zgomot într'o odaie de alături. Ea rugă cu multă prezență de spirit pe sotul ei, ca să între cu dânsa pentru un moment în odaia copiilor. Apoi Țarina încuie odaia, dădu unui ofițer de pază cheia și șopti unele ordine. Când acesta cercetă cu oameții săi odaia, află că cineva a fugit prin ferăstră.

Răsboiul ruso-japonez.

Intâile bătălii.

În noaptea de 8—9 Februarie 1904 Port-Arthur e atacat la miezul nopții de flota japoneză. Vaselor de războiu, cuirasatele ruse Relyisan, Pallada și Cesarevici sunt greu atinse.

9 Febr.: Se dă lupta navală la Chemulpo. Rușii înecă în Portul-Arthur cuirasatele Variag și Koreietz. Tot în aceeași zi se dă bombardamentul Portului-Arthur. Vaselor de linie ruse: Poltava, Askold, Diana și Nowik, sunt deteriorate.

11 Febr. Vasul de transport mine-Jenissei dă peste o mină sub-marină la Dalny și explodează.

12 Febr. Se cufundă incrucișătorul rus Boiarin în urma exploziunii unei mine.

20 Febr. Generalul Kuropatkin denumit comandant șef al armatelor pe uscat; vice-amiralul Makarov, e numit comandantul flotei din Extremul-Orient.

25 Febr. O escadră japoneză de 16 vase de război închide Portul-Arthur.

27 Febr. Japonia și Coreea încheie un tratat.

6 Martie. Amiralul japonez începe bombardamentul Vladivostokului.

9 Martie. Bombardamentul Portului-Arthur. Torpilorul rus Vlastni distruge un torpilor japonez. Japonezii distrug torpilorul rus Sterguși.

21 Martie. Bombardamentul Portului-Arthur

6 Aprilie. Japonezii ocupă Widsu și Rușii se retrag spre Yalu.

12 Aprilie. Vasul de războiu Strașni e distrus peste noapte de japonezi.

13 Aprilie. Peirea vasului amiral Petropavlosk. Moartea vice-amiralului Makarow. N'au scăpat decât 8 ofițeri, între cari marele duce Kiril și 25 de soldați. Vasul de linie Pobieda e avariat.

25 Aprilie. Flota rusă dela Vladivostok înecă lângă coastele coreene un vas japonez.

29 Aprilie. — 1 Mai. Bătălia dela Yalu. Kuroki bate pe Sasulici și cucerește 27 de tunuri.

5 Mai. Debarcarea de trupe japoneze la Pițevo pe peninsula Kwan Tong.

14 Mai. Eplosia canonierei japoneze Mijako din cauza unei mine suterane.

15 Mai. Inecarea vasului de linie japonez Hatfuse și a canonierei Iosino ce s'a ciocnit cu cuirasatu Kassaga.

20 Mai. Mari debarcări de trupe japoneze la Takusau.

27 Mai. Bătălia dela Kintșan. Japonezii cuceresc 78 de tunuri.

30 Mai. Japonezii ocupă Dalny.

14—15 Iunie. Bătălia dela Wafang-Ku. Generalul Stackelberg vrea să dea ajutor lui Stoessel, dar e respins. Rușii perd 8000 de oameni și 16 tunuri 23.

23 Iunie. Kuropatkin ia comanda supremă.

3 și 5 Iulie. Lupte violente la Portul-Arthur.

13 Iulie. Rușii sequestrează vaporul englez Malacea pentru contrabandă.

17 Iulie. Lupte sîngeroase la pasul Monen.

23 Iulie. Japonezii ocupă portul Inkau.

Avis.

Omul «Românii din statul ungar» de dl I. Russu-Șirianu sosind în Arad într'un transport mai mare, a fost oprit la vamă și ni-s'a spus că se va libera numai după-ce ministrul cercetând cartea, va afla că nu este în ea agitație.

Publicăm aceasta spre știința celor-ce au comandat cartea. Observăm de asemeni, că dl Russu-Șirianu a întreprins deja pașii ca acel transport de cărți să fie cât mai iute eliberat.

DOMNII

se pot îmbrăca favorabil numai așa dacă își procură hainele necesare *exclusiv dela magazinul de stofe pentru domni*, unde se poate economiza 35%.

1. — Magazinul nostru de fabricații engleze din patrie și de Brunn.

MAGAZINUL ESCLUSIV de POSTAV de FABRICĂ A LUI

LEICHNER și FLEISCHER.

SPECIALITĂȚI de STOFE ENGLEZE COLORATE PENTRU VESTE.

ARAD. piața Libertății 17. Cinci biserici. (PÉCS) Király u.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 3 Martie n. 1905.

— **Răspuns calomniatorilor.** Dela alegeri încoaci foile unguerești din Arad scriu câte minciuni toate despre unele sate românești. Lucrul acesta a supărat pe frații noștri învinuți pe nedrept. În privința asta am primit următoarele:

Comuna Bocsig este foarte rău atacată, învinuță fiind cu omoruri, aprinzături și alte lucruri. Vă rugăm deci că în mult prețiosul d-voastră ziar să bine voiiți a da loc următoarelor: Nu atâta pentru noi Bocsiganii cari am putea sta cu mâinile la piept jurând pentru toată acuza care ni-se face din toate părțile străinilor pe nedreptul, dar mai mult și mai virtos pentru aceea voim se ne ridicăm glasul către Onorata redacțiune să binevoiască a vesteji pe nemernicul care a fost așa de obraznic să învinuie cu astfel de murdării în foile străinilor. Imprejurimea întreagă poate să dea documente despre comuna noastră Bocsig, care de 20 de ani a fost și este exemplarul comunelor cercului Boroșineu. Ne rugăm că toate aceste acuze intentate comunei noastre Bocsig din partea foilor străine să binevoiască a se întoarce la administrațiunea noastră comună și jendarmărească din loc. cari din oficiu ar fi fost dator a însinua toate celea de sus înșirate din partea foilor străine dacă erau drepte.

Această rușine din comuna noastră nu o putem suferi cu atât mai puțin, de oare-ce avem dovezi luminate precum am amintit. Venim a vă ruga Onorată redacțiune că atât pentru interesul și mântuirea comunei noastre, cât și pentru simțul care-l manifestați pentru noi să binevoiiți a protesta la locurile competente în numele nostru subșii, și cea mai mare răsplată va fi pentru Onorata redacțiune cele mai simpatice simțeminte ale noastre. Fruntea Bocsigului cari, înzadar re-am întoarce către străini, căci s'ar face muși și surzi, dar cu toată încrederea ne întoarcem către acei conducători ai noștri cari și trupește și sufletește simțese cu noi.

Acestea toate numai pentru aceea le facem, căci poporul nostru să învețe cât bine ne voiesc nouă străinii pe cari noi îi ținem din ostăneala și sudoarea noastră. *Bocsig*, la 11 Februarie 1905. Cu toată stima: Iov Honat, Irimie Vladuți, Simion Pascaș, Nicolae Marcea, Simion Balta, Rista Belean, Ioan Popa, Pavel Tirllea, Șandor Muneran, Pavel Muneran, Iulian Bulzan, Teodor Zgerdeu, Pavel Târziu, comerciant.

— **Fibiraie noastre.** Când ne plângem împotriva lor și le sbucim mai aspru faptele, suntem triști la judecatori și înturdați în temniță. Facem agitație în contra statului, când arătam mișelile ce fac cu poporul, nu zicem tot, dar o respectabilă majoritate dintre acești slujboși „tipuri“ ale administrației țării noastre. Dar iată cum iasă treaba aveau.

Peste câte-va zile redactorul nostru responsabil va fi tras înaintea Curții cu jurați din Oradea-mare pentru un articol scris în foia noastră despre treburi d'ale comitatului. Articolul s'a scris din prilejul când domnișii dela cărma comitatului făcură cu ocolirea legii o împărțeață nouă a cercurilor electorale comitatense, împărțeață atât de nedreaptă și lovindu-se așa de vădit în paragraful legii, încât revoltatu-s'au tot omul de cinste de nedreptatea ei. S-a zis în acel articol atunci, în momentele întâi de indignare, că așa se vede că legea numai atunci e bună când s'aduce pentru „domni“ dar când e vorba de popor, atunci nu e lege. Înțelegând sub numirea de „domni“ pe cei dela cărma comitatului: fișpan, vicișpan, fibirae, solgăbirae etc. se mai zicea că a „domnilor“ sunt bunurile pământului țării, a nostru numai amarul, năcazurile și foamea. Se arătau apoi fapte de ale domnilor fibirae. Procurul a intentat autorului d-lui Sever Bocu, proces de agitație împotriva unei clase, a „domnilor“ adevăți, și Curtea cu jurați mâne, Săm-

bătă va judeca în cauză. Nu vrem să prejudecăm sentinței dar parcă suntem siguri de rezultat.

Acum însă iată ce iasă de aci.

De atunci de când s'a scris articolul amintit, care vătămă vezi Doamne, pe fibirae, nu mai puțin decât doi dintre acești prea stimați domni dat-au față cu legea pentru fapte urite de cari ne plângeam noi. Păris Gabor, fibirăul din Șiria, se știe, pentru mituire și alte treboare a fost alungat din post. Iar săptămâna trecută vestitul fibirău din Radna *Péczely Elek*, care la alegeri tot se rupea să trântescă pe Vlad, a fost desvălit înaintea Curții cu jurați din Oradea-mare, de un om despre care un scriitor de notar scrisese: „și-a călcat în modul cel mai mojicesc curântul de onoare dat, că nu-l mai poate considera de persoană cinstită, fiind-că înaintea lui cinstea și caracterul sunt concepți necunoscuți“ *Péczely* l-a improcesuat pe scriitor pentru vătămăre de onoare, dar Curtea cu jurați, dovedind acuzatul, l-a mântuit. Eată deci cine e dl *Péczely* din Radna.

Și acum, suntem curioși: mai avea-va curaj procurorul la procesul de mâne, să zică că a scris împotriva acestora e agitație și Curtea cu jurați absolve-va pe redactorul nostru?

Ș-acum „*Függetlenség*“ mai pune unul la răboj. Asta e un domn, care a fost candidat de deputat: e *Csukay Gyula*, fisolgăbirău din Chișineu. Deja în 1898 l-a pirit la minister *Szabó Ferencz*; în piră era vorba și de aceea, ce în fața mai multora zisese notarul din Simonsalva *I all Pal!*

— „*E ușor ca fisolgăbirăul Csukay Gyula să se plimbe în trăsura cu patru înaintași și ai cet 500 florini ai mei. El ar fi voit să mă facă să subscriu o poliță de o mie fl. dar eu mai bucuros i-am dat cinci sute în bani gata*“.

Csukay l'a pirit pe *Szabó* pentru asta; procuratura a respins însă acuza pe motiv, că cauza e prea veche. Dar *Szabó* a scris acum doi ani o broșură, cârtică despre treaba asta; *Csukay* nu i-a făcut proces de presă. Nu înseamnă asta nimic?

— **Un notar român slab și rău.** Ni-se scrie: Nimic mai trist, decât când vezi până unde poate cădea un Român, numai că să poată sta în slujbă. Alegerea de deputat în cercul nostru Radna a dovedit, că pe lângă o luptă națională, negreșit învingători putem să ieșim. Notării, acești mici tirani ai poporului nostru, nu pot uita, că acest popor blând nu-mai ascultă de glasul lor. Și deosebit nu poate uita notarul *Valeriu Milovan*, din Mândruloc că popa Iancu l'a făcut de rușine, căci cu preotul era, florea comunei iar el cu bețivii satului. Reintors dela alegere, destul de rușinoasă, grija cea dintâiu i-a fost răsbunarea. Raport a făcut asupra alegătorilor cari au rupt steagurile lui *Vancsó Gyula* și în 9/22 Februarie s'a efectuit la pretura din Arad ascultarea celor acuzați, și în urma celor spuse de martori (scrietorul *Sviletics János* și ploieșul) pedepsiți la câte 20 coroane amendă.

Trist e, că acest notăraș, și acum după căderea stăpânirei ticăloase crede că un rol atât de urit este binevăzut naintea stăpânirii, s'au cel puțin crede că d-lui se poate în felul acesta susținea și mai departe în slujba sa de notăraș cătinată de mult sub picioarele lui. Și mai crede dlui, că și de aci înainte se va putea arăta de bun român în cercurile românești, iar în tabăra judevească ne controlat, va putea să joace ciardaș cu pană roșie de un col în căciuia. Ne-am cunoscut pe deplin acum cu ocaziunea alegerii, și și-au dat oamenii arama pe față. Amăsurat faptelor, îi vom judeca și opinca românească, numai zdrobitoare poate fi pentru ei, pentru-că numai rol de zbiri al neamului românesc au luat asupra lor. Osânda noastră și a neamului asupra lor.

E tristă figură pentru noi notărașul sus pomenit, că n'avem noi destulă sărăcie numai el altă de bine să mai potențeze această sărăcie prin amende. Am îndurat un an neroditor, o iarnă grea în urmă, hâmbarele noastre goale, copiii noștri sdrențoși, noi istoviți de gândiri grele pentru susținerea familiilor noastre, dar notărașului

răsbunare îi trebuie în felul acesta urât, c ne revoaltă și cea din urmă picătură de sân

De n'am avea noi preotul nostru cu inilul românească și intențiile lui pline de drago pentru acest popor, din mijlocul căruia a ieșit s'a înălțat, am crede că blăstăm a venit asupra noastră. Dumnezeu este însă drept și va răsplie-căruia după faptele lui. *Raportor*

— **Primirea în școala surdo-muților.** În școala din Arad cu ajutor de școala a surdo-muților în urma ordinului ministrului de culte cu data 1904 nr. 11.158 se primesc copii din comitatele Arad, Bichiș, Ighor și Cianad.

Copii recurenți să nu fie mai tineri de 7 ani și mai mari ca de 10 ani.

Taxă de instrucție n'au să plătească. Taxa anuală e 200 coroane. Copii săraci capată ajutoare.

Pentru anul școlar 1905—906 trebuie recurs deja acum până în 15 Martie.

Deslușiri referitoare la rugare și în toate direcțiile, da direcția școlii, tuturor părinților cari în scrisoare să adresează ei.

— **Declarațiune.** Cele publicate în Nr. 1 din 26 Februarie a. c. în „*Arad és Vidéke*“ declar de infame calumni și scornituri tendențioase la adresa mea, ce de altcum se vor lipsi și pe cale procesuală, având actele la mână prin cari se poate dovedi faptul.

Cât privește blamajul comunei al cărei conducător — altcum destul de pacinic — îi făcuseșcă și criminali, rămâne ca ulterior să se dea seamă de urmări.

Deocamdată atâta. Cu toată stima: *Alexandru Tieran*, comerciant în Totvărădia.

— **Școala de fete cu internat din Arad** are gează o festivitate școlară, care va avea loc duminică, la 5 Martie n. la orele 5 d. m. în sala școlii (str. Deák Ferencz Nr. 27) cu următorul program:

1. *Rugăcinne* (de M. Eminescu), declamată de *Emilia Drăghici*.

2. *Cor* (cântat de elevele școlii).

3. *Declamațiune*, („*Noi*“ de *Octavian Goga*) de *Mărioara Lazar*.

4. *„Ingerul pășitor“* (de *I. Berdescu*) pian de *Alexandrina Popovici*, iar cu vocea de *Aurelia Popescu*.

5. *Declamațiune* („*Doina*“ de *G. Coșbuc*) de *Florica Cărăbaș*.

6. *Doină*, cântată de *Mărioara Bogdan*.

7. *Violină și pian*: „*Românească*“ (de *Aslan*) de *Mărioara Popovici* acompaniată de *Alexandrina Popovici*.

8. *Declamațiune* („*Glosa*“ de *M. Eminescu*) de *Aurelia Popescu*.

9. *Din bătrâni* (tablou).

— **Din Sinitea** ni-se scrie: La 1 Martie s'a ținut aici alegerea de primar. Ca și în alte locuri, așa și de aici cei dela putere (solgăbirăii *Edes*) și-au făcut de cap: n'au candidat pentru ritul poporului, pe *Todor Usca*, și astfel multime de alegători n'a stat la alegere din îndepărtat. Asta n'a împedecat însă pe *Edes* să declare ales pe *Mitru Tomuța* cu 12 voturi, n'a s'au dat lui *Todor Micula*. În contra alegerii face însă apelată.

— **Alegerea de jude comunal în Pâncota.** Plângerile contra organelor administrative în devenit în timpul din urmă cu totul la ordine zilei. Solgăbirăii fac presiune în favorul candidatului lor, ba nici nu candidează pe cel ce dă vrea poporul. Nici în Pâncota fisolgăbirăul *C. Șiria Faragó*, n'a voit să candideze pe aceluși poporul *Antonie Pittizer*, ci pe al lui, pe *Károly András*, deși venise și o deputație pentru *Pittizer* la comitat.

— **Căsătoria regelui spaniol.** Se telegrafiază: Vestea despre căsătoria regelui spaniol *Aifonz* cu archiducesa *Gabriela*, nu-i adevărată.

Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de făcl. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu metal, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice etc. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dantură întregă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

Nouii advocați Români. Aflăm cu plăcere că Dr. *Justin Marșeu*, unul dintre cei mai tineri și apreciați în Arad, unde și-a făcut praxa, cut la 1 Martie cu deosebit succes cenzura avocat la Universitatea din Budapesta.

Tot acolo și atunci a făcut cenzura dl Dr. *Cioban*.

Sincerile noastre felicitări.

Liberarea lui Gorki. Guvernul rus a pe Gorki pe picior liber pe lângă o cauză zece mii ruble. Cauza a plătit-o fabricantul Moscva *Sava Morosov*.

Moștenitorul de tron rus și țaranul. Un om sărac din Petersburg i-au fugit ambii cari trebuiau să fie militari, ceea-ce la Ruși e noutate. Fug, să nu i ducă contra Japonilor, la mizerie și moarte. Pe tatăl lor l-au răpedit cu șase sute ruble. Ce să facă? I-a mit ceva bun prin cap. S'a decis adică să o rugare către moștenitorul tronului, care sic, deci nevinovat și la el prinde rugarea omului sărac. A și trimis rugarea. S'a gândit moștenitorul e mic, nu știe ceti, dar știe al, care atât de mult s'a rugat pentru el. S'a așteptat răspunsul, care nici n'a întârziat: moștenitorul e încă foarte tânăr, nu știe ceti și pt aceea nici împlini rugarea omului sărac.

Aventura reginei portugeze. Ziarul *"Happel"* i-se scrie din Lisabona, că regina Maria nu de mult era în mare pericol. Re-a a mers la primblare călare. Când a ajuns un drum mai părăsit o ciată de perde-vaia faconjurat-o și i-a cerut banii. Insoțitorul re-a ei — căci numai unul avea — a mers ca gerul la poliție, careia abia i-a succes a murete pe regina din mâinile hoților. Patru-zeci oameni au fost arestați.

Nunta pretendentului de tron al Albaniei. Prințul Albert Ghika s'a cununat în Londra cu Miss Margaret Dowling. Prințul e de an, a luat parte la ultima răscoală a Albanilor și are tendința să elibereze Albania de Turci și să realizeze împărăția albaneză.

Învățacelul lui Mascagni. Foile engleze au încă următorul interesant episod, ce s'a întâmplat cu Mascagni în Anglia: Intr'o după la locuința-i dela hotel se dase Mascagni unei, când sub fereastra lui aude un verkli, antona vestitul *intermezzo* al piesei „Cavaleria rusticana”. Și deoarece-ce și timpul costa parale, omul sărac își învârtea verkli-ul cu o iuteală neobișnuită, așa că piesa părea mai mult va's. Mascagni s'a mâniat la început, apoi ca un nebun coboară în mare grabă la verkli și-i zice omului:

— Prietine, eu am auzit piesa asta în d-ta o cânti prea iute. Atunci se puse să învârtească. A plâns ș'a suspinat instrumentul sub mâna maestrului.

Nu peste mult ear aude verkli Mascagni; im cânta cu mult mai bine. Scoate capul pe scastră să-i mulțumească, dar spre marea lui surprindere a văzut pe verkli următoarea înșapție:

Școlarul lui Mascagni.

Amorul scriitorului comunal. În Coșta s'a întâmplat povestea, care spune despre un tânăr flăcău ș'o fată frumoasă, cari au luat-o na, fiind-că părinții n'au vrut, ca ei prin căorie să fie unul al altuia.

Deja în primele zile, după ce a sosit în comună T. M. scriitorul comunal, a făcut cunoștință cu tinăra și frumoasa fată a birtășului, N. Dela început deja s'au iubit foarte tare. Tinții fetei însă cu nici un preț n'au voit să de dragostea lor.

Ce fac atunci îndrăgostiții? Aceea ce au făcut de-atâtea ori și alții.

Fata a plecat de-acasă sub pretextul, că merge la biserică; a mers însă la gară și s'a pe trenul, ce plecă spre Arad.

Scriitorul a zis către notar, că vrea să mărgănițel la părinți în Ghioroc. A și mers, de acolo a mers la gară, și din întâmplare meritu drept la trenul și cupeul, unde eră Sidi. Au venit la Arad; de aici au plecat spre Părinții și caută.

Așa-i dragostea, bat-o focul.

Cea mai lungă cale ferată a lumii. En-ilor le-a căzut rău, că Rușii i-au întrecut, i au făcut calea fier.ță siberiană; de aceea or să întunece gloria siberiană; au de gând onstruiască o cale ferată din Londra în Au-

stralia. Nu vreau ei doar să așeze șinele pe mare, ci ca omul să călătorească până la Sumatra exclusiv prin provinciile aziatice englezești, fiind-că apoi din Sumatra în cinci zile cu corabia poți să ajungi în Australia. Calea ferată ar fi următoarea: Din Londra-Ostende prin Köln-Viena, Moscva, prin Afganistan în Calcutta. De aici la Mandalay și Birma inferioară, apoi prin strămoșia Malacca pe corabie în Sumatra.

Luptă contra fumatului. Guvernul spaniol prelucra acum un proiect de lege, prin care să restrângă fumatul, care după constatările celebrităților medicale spaniole, e stricacios țării. De acum încolo numai cel-ce au trecut de 17 ani pot cumpăra țigărete; cel-ce caica legea plătește 40—100 coroane.

Cultul lui Don-Quixote. Cât de curând va fi o sărbare aniversară a marelui scriitor Cervantes. Intreagă Spania și peste tot lumea cultă se ocupă de Cervantes. O mulțime de anecdote reînviază.

Nicholas Rowe, cunoscutul istoric dramatic englez ajunsese odată strămoș de pa ale și a rugat pe contele de Oxford să-l protejeze?

De ce nu învești spaniolește? Atunci poate și-aș putea împlini dorința — răspunse bărbatul de stat.

De atunci începând ziua-noaptea învăța Rowe. Intr'o zi, când credea, că a învățat perfect spaniolește, merge la conte și-i zise:

D-le conte, știu limba spaniolă.

— Fericit om — zise liniștit contele — d-ta poți gusta pe Don-Quixote în original.

Altă anecdotă zice, că e de pe vremea lui Filip III. Odată primblându-se, văzu Filip un băiat, ce cetia pe stradă cu glas tare și atunci zise zimbînd:

— Tinărul ăsta sau e nebun, ori citește pe Don-Quixote.

Studentul într'adevăr cetia opal lui Cervantes.

Cine e chinuit de reumatism, podagră, vājăit de urechi, migrenă? Dacă pătimeste cineva de morburile acestea, folosească crucea dublă electro-magnetică inventată de dl Albert Müller (Budapesta, V. Vadsz u. 42/K.) Nr. 86.968, care produce rezultate bune în privința morburilor amintite mai sus.

Epistolele de mulțumită sunt numărate, dovedind toate efectul uimitor produs de această cruce, cum se poate vedea aceasta, între altele, și din epistola d-lui Ludvig Veiser, organist în Pojon.

ECONOMIE.

Arad, 3 Martie.

Lucrările din grădina în luna lui Februarie.

In grădina de pomi. În luna aceasta avem prea puțin lucru. Numai casul când în luna lui Noembrie și Decembrie nu am fi putut termina curățirea pomilor bătrâni de crengi uscate, muschi și scoarța cea «sgăbârdoasă», am avea să terminăm aceste lucrări fără amânare. Poporul e dedat a crede, că curățirea pomilor de muschi și de scoarța cea sgăbârdoasă e numai un lucru de geaba și fără de nici un folos. O mare greșeală e aceasta! Să cercetăm numai cu deadinsul pe sub scoarța cea crepată a unui pom și ne vom convinge, că nu lucru degeaba vom săvirși curățindu-o aceste de pe pomi. Sute și mii de ouae și larve de insecte stricacioase pomilor și fructelor vom afla pe sub aceea scoarță și muschi ascunse, așteptând numai razele mai calde ale soarelui de primăvară ca deodată cu ivirea frunzelor, florilor și a fructelor și ele să-și înceapă lucrarea lor păgubitoare. Curățind noi scoarța aceasta și muschiul în timpul cel mai rece al anului, putem fi siguri, că roada pomilor noștri o apărăm.

Muschii mai sunt încă și din alt punct de vedere păgubitori pomilor. Ei se nutresc numai din suc pomului și astfel își poartă ori-cine închipui, că ei prin aceasta slăbesc ne spus de mult pomul. Un pom al cărui trunchiu este acoperit de muschi, e împe-

decat în creștere, și poamele lui puține ce le produce perd mult din mărime, bunătațe și frumsețe. Muschiul și scoarța netrebnică se poate curăți cu niște perii anumite de sîrmă, cari în ori-ce prăvălie de ferării mai «de dai doamne» se află de vânzare.

Culegerea și stărpirea cuiburilor de insecte acățate de crânguțele cele mai tinere ale pomilor, încă trebuie îndeplinită în luna aceasta. Pentru stărpirea aceasta se recomandă felurite instrumente, dintre toate însă cel mai bun și mai sigur este mâna! Acestea după culegere, la tot casul să fie arse, și nici decum aruncate într'o parte sau alta a grădinei, de unde cu începerea primăverei, trezându-se iarăși ne-ar unplea grădina.

Piața de bucate din Arad.

Cât de curând se va urca prețul bucatelor; afacerile sunt liniștite. Timpul începe a fi priincios.

S'au vândut:

1360—1450 mǎști m. grâu (390 chile)	19.——19.20
280—350 " " cucuruz	15.40—15.60
30—40 " " sǎmânța de mǎzărîche	23.60—24.—
Secară: semnare nominală:	14.80—15.—
Orz " "	14.60—14.80
Ovās " "	13.40—13.60

Piața din Aradul-nou.

Par' c'a sosit primăvara; zilele sunt foarte frumoase, numai ploae mai trebuie. Barometru a scăzut, deci ne putem aștepta la ploaie. Sămănăturile de toamnă până acum stau bine.

În piață prețurile nu s'au urcat, par' că lipsește impuls, care să dea o întorsătură mai bună.

S'au vândut:

900—1000 mǎști m. grâu (50 chile)	9.50—9.60
500—600 " " cucuruz	7.70—7.80
110—120 " " mǎzărîche	11.80—12.20
Semnare nominală: secară	7.50—7.60
" " orz	7.30—7.40
" " ovās	6.70—6.80

POSTA REDACȚIEI.

Moise Tanța, Cebza. Dacă am publica și asta, ar trebui să dăm apoi cuvânt să răspundă și părintelui Treta, și astfel nu s'ar mai isprăvi cu cearta. Fie pace! Ear părintele bine ar face dacă ar predica: înadevăr e trist, că în 4 ani n'a spus nici o predică.

Mai multor *Micălăcent*. Cine-i Cosma George și de ce vi-l țin domni dela comitat cu sila birău pe cap, se știe. Am scris și noi. De vină sunt însă și acei oameni slabi cari i-au dat votul. Dacă vreți să-l puneți la respect, trebuia să vă adresați deputaților români să interpeleze în sfatul comitatului, să ia acolo la răspundere pe vicispan și pe fișpan.

Un țaran. *Nădlac*. Am publicat deja 2 corespondențe despre alegerea dela Nădlac. Creștem că-i destul. Apoi ne doare sufletul să ne năpustim, în public, asupra atâtor fruntași dela D-Voastră. V'am face de ris fruntașa comună. Mai bine să căutăm a îndrepta cu vorbă blândă.

Dlul N. M. în Mercuria. În 2—3 zile i-se decide soartea.

Dlul M. T. în Cs. Noi n'am primit articolul.

Dlul P. B. învățător. Fii bun și ne indică n-rul, în care a apărut ș-atunci cu deosebită plăcere îți satisfacem dorința.

Dlul G. M. Nu se poate publica; stimăm sentimentele curate ale D-voastră, cari v'au inspirat.

Dlul T. B. Poesia e frumoasă cu avânt sufletesc; publica nu se poate.

Georgiu Zolog. K. Szt.-Mirton. Nu ești dator să dai acele 10 litre de cucuruz. D'acel ziarul se trimite regulat.

T. Duse, preot, Pătrânyeni. Păcătuesc și cei cari se abțin dela vot. Dorim de altfel și noi pace și consolidare, cum scrii!

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

M. N. Tornea. Te-ai adresat cam târziu. Rugare; să o înaintezi la inst. Crișana, Brăil.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de cassar la institutul de credit și economii „Mureșanul” societate pe acții în Maria-Radna, se deschide concurs cu termen de 30 zile, dela datul publicării în următoarele condițiuni:

Salar anual 1200 Cor. și tantiema statutară.

Dela concurenți să recere praxă în afacerile de bancă, cunoștința limbilor: română, maghiară și germană în scris și vorbire; cautiune în sumă egală cu salariul, care o va depune la intrarea sa în funcțiune și atestate cu privire la serviciile de până acum.

Cei cu calificăție de școale comerciale sunt preferiți.

Denumirea definitivă și întărirea pe viață, se va face după primul an de praxă îndeplinit la subscrisul institut, dacă alesul va corespunde întru toate așteptărilor Direcțiunii.

Ocuparea postului: imediat după alegere.

Maria-Radna, 25 Februarie 1905.

Diracțiunea institutului:

„Mureșanul“

Redactor responsabil: Sever Boen.

Editor-proprietar: George Nichin.

INSERTIUNI și RECLAME.

Piparcă

curată de Seghedin, de diferite calități se poate afla în prețuri moderate la:

Corneliu Ardelean

538

Szeged, Mars tér 9 sz

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

— ARAD, Piața Libertății —
lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Atențiune!

Dacă dorești ghete bune, ești atunci le cumpără din prăvălia de pentru dame și domni a lui B. Károly de pe piața Arpád Nr. 5 (ciul bisericeii izraelite) unde comanda efectuează mai punctual.

Se pot căpăta totfelul de ghete perfecționate în atelierul meu. Rog bitorul concurs al onoratului public, osebita stimă

Brecska Károly

pantofar.

516

Furnisez scasă:

Cărbuni de poatră de Salgótarján pentru 1 fl. 70 cr.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl. 20 cr.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută chilograme.

Comandele sunt a se adresa

ALTMANN EDE

— neguțator de specialități.

Arad, Str. Wesselényi Nr. 444

444
Telefon Nr. 46.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai multe răsuneț acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.